

МЕСТКОМНАР ОТЧУОТТАРА-БЫЫБАРДАРА

Быйыл балаан ыйын иккис агарыгар уонна алтынньыга профсоюзтар месткомнарыгар отчуоттуур-быыбардыыр мунууһаар ытыллар буолулар. Бу хампааньна онус пятилетка иккис сылын быһаарылыах кэмигэр, Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сыллаах юбилейа буолары турданына ытылларынан ордук уратылаах, улахан амплеттээх.

Отчуоттуур-быыбардыыр мунууһаарга ССКП XXV съезин уонна Советскай профсоюзтар XVI съезтарын уураахтарын олоххо киллэринтэ, юбилейдаах дьыл государственнай быһаарынын уонна социалистическай эбэһээтэлиститибэлэрин толоруута месткомнар ыһыныт үлэлэрэ түмүктэниэхтэрэ уонна профсоюзнай үлэни салгыы тупсарыы сорукара чуолкайданыахтара.

Мунууһаар үчүтэй тэрээһиннээхтик, үрдүк деловой таһымнаахтык ытыллылар кинилэри эрдэттэн быһаарыахтык бэлэмнииртэн улахан тутулукаах. Отчуоттар-быыбардыр ытыллар графикаларын советтар отделениеларынаагы месткомнарга профсоюз рабочкомнара, оттон оскуолаларга, амп уонна култура учрежденияларыгар, эргизин предприятиеларыгар профсоюзтар туһааннаах райкомнара көрөн биэргэтэр эбэһинэстээхтэр. Отчуоттары бэлэмнээһинтэ профсоюзнай актив киэҥник тардыллыахтаах, тэрийэр уонна иһэр үлэ сүрүн бөлүккөрүстэрэ сийлини ырытыллыахтаахтар. Улахан бөлүккө социалистическай куоталаһы тэрээһинин тупсарыа, Улуу Октябрь албан ааттаах юбилейин чыыһыгар ытыллыахтык эбэһээтэлиститибэлэр түөлхүлэрин хааччылыагы уурулуохтаах.

Совхозтарга, промышленнай предприятиеларга, производственной таргиталарга коллективнай дуоһабырдар толорулуулларыгар, ордук рабочайдар уонна сулуусулаахтар олоһор уонна үлэлэр усулуобууларын тупсарыа көрүдүбүт дыһааллар олоххо киириилэригэр, онно баар итэбэстэри түргэнник туоратыагы ураты кыһамны уурулуохтаах. Отчуоттарынан-быыбардарынан сибээстээн коллективтарга үлэ тэрээһинин тупсарыа, онорумтуотун үрдэттигэр ис кыһаар, резервтар хайдах туһаныллылар аһаан-минээн ырытыллыахтаахтар, бастыҥ опыты уонна наука ситиһиннэрин производствота туттууга, социалистическай куоталаһы кыһылыахтарын опытыгарын, киэҥник таргатыагы ураты суолта бөрүлүнэхтээх.

Мунууһаар үрдүк таһымнаахтык ытыллылар профсоюз чилиэннэрэ төһө сыдыахтарыттан, отчуоттары дьүүлэһинтэ хайдах кытталларыттан быһаччы тутулукаах. Рабочкомнар уонна райкомнар отчуоттуур-быыбардыыр мунууһаарга профсоюзтар чилиэннэрэ бары сыдыахтары уонна активнайдык кытталлары, үлэ итэбэстэригэр сытыы принципиальнай критиканы уонна бэйэни критикалаһыны киэҥник тэһитэлэрин хааччылыах тустаахтар.

Профсоюзтар коммунизм оскуолаларынан буолаалар, кинилэр орууларга куруутун үүнэ-үрдүү турар. Онон месткомнар тастааптарыгар үөрэхтээх, тэрийэр уонна иһэр үлэбэ опиттаах табаарыстар быыбарданаалара ситиһилинэхтээх. Оттон ол буоларына бу дьымаланы олохтоох партийнай таргиталар быһаччы салайахтарына, тэрийэхтарына эрэ кыаллыахтаах. Ол да иһин ССКП райкомун бюрота буолаары турар отчуоттуур-быыбардыыр профсоюзнай мунууһаары тэрийбэ аһаарыга маһнайты сүбүүх партийнай таргиталар иһинилэригэр чопчу сорукары туруортаата.

Месткомнарга отчуоттуур-быыбардыыр мунууһаары үрдүк таһымга аһаары — партийнай таргиталар, профсоюзтар рабочкомнары уонна райкомнарын амплеттээх сорукара.

ХОТУГУ СОЛКО

БОВГОРОДСКАЯ УОБАЛАС. «Россиа» холхоз (Солончак оройуон) аҕуу хомуйар. Үрдүк хаачыстыбалаах сүөгүм уонна волюнтаризм иһэр иһинтэ сүтүгү таһаарбат гүкүтэр маһа хомуйар-түбүр көмүскэ таргитиннэ. Аҕуу холхоз 600 гектарга, ыһым сирин 12 бырыһааны, ыһар, оттон аҕуу 15 бырыһааны «хотугу солончак» ыһылар.

СНИМКА: аҕуу хомуйуу. А. ОВЧИННИКОВ фотота. ССТА фотохрониката.

Союзнай республикаларга

РСФСР. «Центроруда» холбоһук (Белгородскай уобалас) иккис мөлүһүөн тоннаны толорор руданы хостоото. Итинчэ металлургическай сырьену торгиттар рудалаах сир туһанылыабыттан биэрдилэр.

УКРАИНА. Ойуур хаһаайсытыбатын софотуопкалааччылар

комбинормолай промышленноска 35 тыһыныча, соруахха көрүлүбүттээхэр 3 тыһынычанаан орауи, тонна мутукча мээһикэтин биэрдилэр. Украина тыһаарыгар быйыл сүбүү 50 тыһ. тоннаттан итэбэһэ сүбүү иһэмтээлээх аһылыгы бэлэмнэһээ.

Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһун!

САНА ОПОХ

Х а н ы а т 1931 сыл алтынны ыйтан тахсар	ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭНИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА	№ 113 (5003) 1977 сыл. Балаан ыйын 22 күнэ чэппизр	Сыаната 2 харчы

Юбилейнай вахтаба— эрчимнээх финиһи!

САНА КИРБИЛЭРГЭ ДАБАЙАЛЛАР

ХАДЛААР. Маһаа оройуон ре-кордсмен маһыахыта А. Г. Кузьмина салайар «Юбилейнай» мичат-колхозомолоскай ферма коллективна юбилейдаах сыл аһыс ыһаар хас биһирдир фурикскай ыһахтан 2125-тин ит үү-тү мата. Кинилэр Сэмэн Саймы-лаһын ферматан үлэһиттэрин үрдэтиллибит эбэһээтэлиститибэлэ-рин истигиник өйөөн, мичирок мидирдыгар сүбүүттэи ыһаалар бородуукуһуһа дьэһинтэ бай-лэригэр аһыс үрдүк кирбисин бэлэмтэһинттаро. Саймыгы от-түгэр мичирокс эһин аһааһы кытта таба дьүөрээһин аһыс үт мйга ферма үрдүнэн ыһах аһыс 1015-тин ит үүтү ыла-ры ситиһилэр.

Оһыттаах маһыахыт Х. Л. Попов аһыс аһыс ыһаа ыһа-рын аһыс 1015-тин ит үүтү маһыаһы 2000-лаах кирбисин аһаар. От-тон колхозомолоскай Зоя Андро-ска, Наталья Лукина ити кэм иһаар туһунт хас биһирдир ыһахтарыттан 1879—1750 ит үү-

тү маһнар, куһаанаа сүбүү кор-дөрүүлээхтэр. Эһиэ колхозомол чилиэнэ Елена Григорьевна фер-мада, ону аһаан Эрикс Эрикс-тин аһыһын совхозка биһир бастыҥ үлэһиттэри аһаалар. Кини ыһааһын аһыс 1015-тин ит үүтү ыһаар хас биһирдир фурикскай ыһахтан 2125-тин ит үүтү мата. Кинилэр Сэмэн Саймы-лаһын ферматан үлэһиттэрин үрдэтиллибит эбэһээтэлиститибэлэ-рин истигиник өйөөн, мичирок мидирдыгар сүбүүттэи ыһаалар бородуукуһуһа дьэһинтэ бай-лэригэр аһыс үрдүк кирбисин бэлэмтэһинттаро. Саймыгы от-түгэр мичирокс эһин аһааһы кытта таба дьүөрээһин аһыс үт мйга ферма үрдүнэн ыһах аһыс 1015-тин ит үүтү ыла-ры ситиһилэр.

Бу аһааһы, үлэбэ бэрһини аһыс коллектив онус иһтилетка иккис сылын соруаһын бэлдүүтүн иһ-интэ толорор туһугар уонна Улуу Октябрь юбилейнай чыһи-тэр социалистическай куотала-һыны осго киэҥник тэһитэр. Кинилэр сорукара — сана кир-бислэргэ дабайыа.

С. ОСИПОВ.

СНИМКА: «Юбилейнай» мичат-колхозомолоскай ферма соһуу рабочайа, эһин аһааһы бэлэмтэ-рин Юрий Сергеевич үлэһит иһа-ар. Кини иһи аһаан биһирдир ыһааһы 30—40 килограмм көн-нөрбө тиксэрин таһаарылар. Фер-мада үрүн иһаа дьэһинтэ ма-һыахыгар эһин аһааһы дьэһинтэ, таһаарылаахтык онордулуга улахан төһүүтэи буолуота чыһи.

П. ОКОНЕШНИКОВ фотота.

Үрдүк көрдөрүүнэн үөршүлэр

«Сельхозтехника» холбоһута, аһыс мйга 625 тыһ. солк. үлэни толоруохтарынан 49,1 тыһ. сол-куобайынан аһаар, үрдүк көр-дөрүүнү ситиһтэ.

Коллектив 654,1 тыһ. солку-байдаах табаары эргизин бы-лаанын 24,1 тыһ. солк. аһаарда. Совхозтарга 458,8 тыһ. солк. са-га техника таһаарына. Сан-

наас чаастарынан хааччыны баһыа 32 тыһ. солк. таһа-рылына.

Юбилейдаах сыл үһүс кварта-лын сорукарынан маһа аһаарг-онон Улуу Октябрь быраһаан-наһын үлэбэ таһаарыах көр-сөргө — коллектив бу күнүр-дөһи соруа иһиник.

«СО» корр.

ҮЛЭ-КҮРГҮӨМНЭЭН БАРАР

Карл Маркс аһыһын совхоз 140 тонна хаһыһытаны ыһар с-Болугурдаагы отделениета огу-руот аһаарын үүннэригэ таһаас-таах усулуобуулардаах. Ол иһин бэрт ордөөбүттэн маһа хаһыһы-таны, оғурсуну үүннэрэллэр. Онон бу салаада баһааччы оһаһыттыт да үлэһиттэр бааллар. Быйылгы юби-лейдаах сылга Гаврил Николаевич Решетников салайааччылаах огу-руот аһыһын үүннэрээччилэр аһаа-лаах биригээһинтэи ыһаарынан

Билигин оғуруот аһыһын хомуу-ругар 20 киһи бастайаһынай аһа-ан үлэһит. Кинилэр бэһээһи-ни туругунаан 82 тонна хаһыһы-таны хомуйа, 42 тоннаһын госу-дарствода туттардылар. Бу күн иһэргэ оғуруот аһыһын хомуу-р күргүөһээхтик ытыллар.

Е. ДЯЧКОВСНАЙ.

И К К И С МИЭСТЭЛЭЭХ

Петр Иванович Доросухин Карл Маркс аһыһын совхоз Болугур-даагы отделениетыгар кэһин м-ханизациялаах оттуур аһаары ха-һыс да сыһын салайар. Кинилэр сүбүү күнүгэрэ Бэс Күбөһи холу-батыгар үлэһиттэр. Юбилейдаах сыл оттоһуһуну баһаарылаах күнүгэрүгэр үлэ режамин, дьэһи-лэһинтэһин кытаһаахтык туту-руттары, байлэрин күүстэрин таба аттаран мунутууруах туһа-мыттарын түмүгэр, сезоннаагы соруахтарынан, балаан ыйын 19 күнүһүгэр туругунаан, 107,2 ба-рыһынан толордулар.

Барыта 771,6 тонна бастыҥ хаа-чыстыбадаах оту чолхотот, аһаа-хас биһирдир иһитигэр тиксип-тинэн 128,6 тоннаһын софотуопка-тапта. Онон оройуон кэһин м-ханизациялаах оттуур аһаарынан социалистическай куоталаһыла-рыгар сулуу отчут Н. И. Сергеев аһаарынан кэһинтэһин иһаа мнэ-стэһинэ. Аһаарас ити даһаа чаччы болугурдар механизирова-най аһаары үчүтэһинтэ тарг-италарга буолаар сүбүү аһааһын осго үгүстүк бэлэмнир. дороххой аһыһы маһаарыттан маһаа-лартан хаалыбаһа софотуопка-лаһы кыһахтарынан көрдөрөр.

А. СТЕПАНОВ.

ССТА.

ҮРДҮКТЭН ҮРДҮК ЧЫПЧААЛЛАРГА

Узбекской Советской
Социалистической Республика

„Бишиг дийдубут бары нациялара уон на народностара бэйэлэрин олоторун хаамытынан улам чугасанан илээлэр“

(ССКП КК ыам ыйынаабы (1977 с.) Пленумугар таб. Л. И Брежнев дакылазатын)

УЗБЕКСКАЯ ССР. Кызылкуп-
нар кырашдырыгар 18 снл ака-
раа оттугар Навои кбраты гу-
гун сураламкыга.

Химиктар, энергетиктар, тугааччылар курамында Узбекистон байыр сүрүш промисламной кынынан булар.

СНИМОККА: *Панов хуорат*
ГННН ВТТД.

Норуоттар доҕордоһууларын
б э л и э т и н э н

Хас биярдин строюта жийи дьолун туругар кыйамыйынаа толору ССРС Конституциятын бырайыагар нациялар тэг буолдуулары бийиэхэ юридическай эрэ буолбакка, дьиниэх чакчынаа буолбута бэлиттэнэр. Бэйэлэрин бэйэлэрэ дыһанар бырааттыы 15 республикалартан биярдастэра — Узбекистан тинниэхэ чабылхай холобур.

Бу Октябрьский революций иннинэ ыраахтаабылаах Россия сармай хаалыылаах муниуктарыттан биридэстэрэ этэ. Тыа хаһаайыстыбатыгар орго үйэтигэр сөп-сэбиргэл туттуллара. Сырьуну таастаах бэрт абылаах предпринятиелар эрэ бааллара. Советский былаас сылларыгар Узбекистан ыраахтыы иорунуттар көмөлөрүнөгэ экономическай уонна духовнай чөлүгүө сайдыы хаһан да биллибэтэх чыпчыалыгар ыттына.

Урут саамай боростуой промышленнай табардар дабы ты тийиллэн аралылар кыраайдара бүгүн бэйэтин фабрикаларын уонна заводтарын ончолунтарын уонна бородууксууларын дойду бары өрйуоннарыгар ыттар. Революция иһинтэр да дуона суох дыһикэй аһардаах хлопчатингы үүннэрэр кыраайы билигин «туналылар кыһыл көмүс» саарыстыбата дини ааттытталлар. Колониализм биризмэтигэр хас сүүстүү киһиттан иһки өрө кэһи ааһар, суруйар кыраайыгар билигин хас үһүс киһи үөрөнэр.

Узбекистан элбэх салалаах экономиката дойду норуоту, хайлаагыстыбатын биир кэлим комплексын сорьотунан буолар. Республика индустриальный мөссүүнүн энергетическэй, химическэй промышленность, нефть, чох, газ, хайа рудатын промышленностара, массынаагы огорор, металлургическай, кыыл көмүһү хөстүүр, электроннай промышленностар быһаараллар.

Узбекистан киши туттуута уонна албан аата — хлопок. Республика гербэтингэр — волокинолар — дьөрбөлөрө «өрүллүбүт». Узбек норуота элбэх нациялаах социалистическай Ада дойду баары атын норуоттарын кытта быстыспат сибээстэһиниһтин дьоруунаах материалнай көстүүтүнэн хлопок буолбута, буолар уонна буолуоҕа. Пятилетка бүтүүтүгэр хлопобы үүнэрин 6 млн-ы тоннага түрдүллэрэ бэллэтэнэр.

Амударья тердүгөр рис үүинэригит кэнгир, сайдар, садтар
тонна виноградинктар улам өлгөм астаах буолан иһэллэр, сол-
лону өгөрөөччүдөр дойдуга сыналаах сырҥу улам албахтн
бүрөллөр.

Узбекистан тугунаи баайи уонна албан аата бүтүннүү норуоттар дининский добордоһууларын, республика ыгорумтуулаах сүүстэрэ сайдыытыгар Коммунистическай партия абааһы аһаан ытын түмүгэ буолар. Билигин узбектары кытта биригэ 100-тэн тахса нациятар уонна народностар предствителлэрэ кири-аһинилэригэн тугуһан оһороллор уонна үлэһиннэр. Узбек норуота үлүү үүччэ норуоттар махтала ураты улахан.

Республика Улуу Октябрь 60 сылын сыахтарга уонна хл-
ник хоннуударыгар, тутуу площадкаларыгар уонна научнай ла-
барааторияларга үлэһиттэр үлэһиттэр көрсөр.

Чалгийз сайдар социалистическай Узбекистан: бүгүнгү күнө
көзө. Ол эзэри кини сарсынгыта өссө ордун көрө буолуоба.

«ТАШСЕЛЬМАШ»
КОМБАЙННАРА

Хлопогы хомууар массынна-
тыа хаһайыстыбатын хуутук
агрегаты. «Ташсельман» завод
дойду ылах предриктнаарын
пөмөтүнэн бу үрдүк көдүүс-
күөх механизмдары онгоруу ты-
наарар. Болугун республика
ыһаһнадарыгар «Ташсельман»
мааркалаах массынналар 3 мо-
дүүһүн тоһна көрүнэ «туһалы-
тар ыһаһ көмүһү» хомууал-
дар. Комбайнар планета үтүс
дойдуларыгар ыһаһлааһар.

Республикада Октябрьский революция институты есептерге келюмге үшүнәринин механизациялар техника тәдәри дәрәжәдә бирәр массиванан өтәрәр бәдәк комплекс тутулуна.

Сири барбардыы

Сотору бириэмэлэи Гододнай стена, Дамжаанскай стенакэ ууну биэрэлэбэ. Кырыс сир кыраайыаа илиинэи тутулаубут сүрүн өрүкэ — Сөгүрүүнү ханалл быһаарыаааах өттүн улаарыаа тутуу бүтэрэллэниэ.

Килин бидгийн хэвцэстхэн хоньнуудын уушиг сэдгэртэй сөвүүндэг 600 кубометр ууны — уруулдугаар икнн тогд элбэг — бичирдэг. ССНН XXV сьегин уураахтарынн бавыланан эрэр Дэлзакелай сьегин килин уутун агара бэрилдэг. Бидгийн Голоднай сьегин суух — дьонго хэвцэст, фрунталарын уушиг шингэрдэг бэлхтнэр бавнэ бавнэ.

В. И. Ленин ыраактайрылаах Россия хадьдылаах бу муну-
сун ииникэ дыдыбатын бириэмэин нөлүөлээн оторү карбута.
Кини 1918 сыллаахха иам ийин 17 күнүгүр Туркестанга нүөлү-
тэр үлөлөрү 59 нөлүүгөн солкуобайга биерор туһунап декрета
илин баттаабыта. Ааспыт сылларга 50 тыһыынча лектар кырыс
сир туһага таһаарылыына. Дзизмаксай етем өсүстүүдүүпүрүнэ
республика картатытар өссө биер арабап бэлтинэ сүөх буолуода.

Каршинской степки республикада саамий улахан Талимдарчи
скай подотрядилишени тута сымаллар, оино 250 малубура ку
бомеги уу миничуллора, Кили пилатки бутуулор мазгир
ре зымык биригэр татилла сибир сектар кырыс сирдери туд
би таваар кыды бизиреэ, Каршинской магистральной линия
га, 130 метр үрдүккө, Амударья бутун алта насосной станцияла
саламаттара.

СИМВОКА: насоснай станциялар улуу айаараччылары.

СЫЫППАРАЛАР, ЧАХЧЫЛАР

⊙ Узбекская ССР сирин-
лэнэ — 447 тыһыынча кезд-
ратнай километр, нэхилсн-
нэстэ — 14,7 модуһуон киби.

◎ Советская былина: салалыгыр Узбекистанга промышленность 100 салалаларын халар 1400 бодон предпринимателар тутулунулар. Кинилэр ас 6 күн усталыгыр 1918 салалаларга оробуллан тахсылыг ородуунтуйага тагирэри олоон тагаараллар.

© Республика 3 мөдүүдэн сир нүүлсүтүдэр. Оуэ атилеткада меллорация уалан программата кэрүдэр: 100 тыһыынча гектар кэрнел арга сир туһада киллэриллнэ.

○ Республика промышленности
ным саамай сага саланта —
гелиотехнической промышлен-
ность. Быйыл Бухара таһыгар
үлбә килдәриллибит завод күй
энергиятын туһанар массамы-
налары онорор.

© Узбекистан нуруутун хэ
лаагштыгатыг 800 тн-ын
ча үрдүк уонна орто үөрхт
специалисттар үлэллэлэр. Ит
ыраахтгадылаах Россия ба
түнүүтүгэр баар специали
гар ахсааннарынаа баар 4 төгү
хэрингнэн элбэх.

© Республикада куллуур эриктэлэрин кииз сетэ тэрипинэ. 26 театрлар, 10 тыһынычтан тахса кулууртар уонна библиотекалар үлэтиндэр. 260 хаһыаттар уонна 14 сурунааллар бирдэ тахсар тэриктэри 10 мөлүйүүн эклемеһи сабырылар.

ССТА фотохрониката.

ТАШКЕНЕЦТАР ДЬОЛЛОЛУГАР

— Ўшангиз хайла дунёда озоробу-
ту? — Украинскийга, оттош эни
ин? — Москвалыйга. Ташкентга
итиншик кинестиниш үтүстүк ис-
тихалар сеп. Сир хамсааһиништан
эмсизаабут Узбекистан стол-
иятгага кинеша калбит быраат.

гын республикалар тутагчыла
ра куорат тыһаамичаван олох
тоохторугар дэрин-уоду бээр
биттэрэ.

Машинанын уон сыя устан
тыгар 9 модульуөн квадратнай

днээ тулхууна. Хас кунун кварцгиллибонт сага днэлд
айм 150 днэл-жргн ташкенон-
тар сага кдартраларта кннл-
Росси кннлэттнн мн-
тнлэр.

зачный гербелех, Занавески, Москва, Ленинград, Уильям
ушма Казахстан нуруоттарыт- советай республикалар тутат
тай үтүөнү багарыылаах, При- чадары Ташкентта 1200 тыһыан
балтика, Украина, Молдавия ча квадратнай метр кыныах оло
национальнай ориентарынан рор дыһай баахуаттылар.

[illegible]

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ
№ ЗАКАЗА 113

СНИМКА: Булансалбайн үнэ

А. СТУЖИН фотот.
ССТА фотохроника

Төбөөрхтэй,
сэрхтэйх бүхтэйх
Д. ЛАВОН
оройуон нь
най орой

АДМИНИСТРАЦИЯ

«Сага олох» (Новая жизнь) — орган Чувашского
райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся
Якутской АССР.